



## С Т А Н О В И Щ Е

От: **Доц. д-р Доброслав Емилов Моллов**

Университет за национално и световно стопанство, София

Научна специалност: „Световно стопанство и Международни икономически отношения (Международен бизнес – Глобални вериги за доставка)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Световно стопанство и Международни икономически отношения“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд:

***Иван Виолинов Димитров***

Тема на дисертационния труд:

***„Международният бизнес с възобновяеми енергийни източници“***

**Основание** за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1284 / 12.05.2022 г. на Заместник-ректора по научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС.

### **1. Информация за дисертанта**

Дисертантът Иван Димитров е завършил специалност „Международни икономически отношения“ като бакалавър и специалност „Одитинг“ като магистър в УНСС. Той се е обучавал по докторска програма към Катедра „МИО и бизнес“, факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС по научна специалност „Световно стопанство и Международни икономически отношения“ съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 760 / 20.03.2018 г. Обучението е осъществено първоначално в редовна, а по-късно в задочна форма през периода 2018-2022 г. Иван Димитров има богат професионален опит в областта на

международния бизнес, външната търговия, маркетинга и др. Бил е на стаж в Германия по програма Еразъм.

## **2. Обща характеристика на представения дисертационен труд**

Дисертационният труд е структуриран в увод, три глави, заключение, използвана литература и едно приложение. Общият обем на разработката обхваща 190 стандартни страници.

Безспорно темата за възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) и тяхното място и роля в международния бизнес е изключително актуална поради стремежа на все повече компании, опериращи в международната бизнес среда, да прилагат и следват принципите на устойчивостта. Същевременно спецификите, свързани с използването на ВЕИ и взаимодействието с формите и практиките на международния бизнес, са недостатъчно изследвани както в българската, така и в чуждестранната научна литература. Това придава висока научна стойност на дисертационния труд на Иван Димитров. Трудът има интердисциплинарен характер, тъй като включва различни въпроси от проблематиката на международния бизнес, отрасловата икономика, устойчивото развитие и опазването на околната среда.

Обектът, предметът, целта и задачите на труда са коректно и изчерпателно формулирани в увода. Основната авторска теза е конкретизирана в три хипотези, чието доказване в рамките на изследването спомага за потвърждаване на тезата. Използвани са разнообразни и утвърдени методи и подходи за изследване. Тезата и хипотезите са верифицирани чрез прилагане на казусния подход, както и чрез провеждане на собствено емпирично проучване. Коректно са очертани и ограничителните условия на изследването.

В първа глава на дисертационния труд подробно и с необходимото ниво на детайлност, са представени същността и общата характеристика на ВЕИ, както и съвременното състояние на международния бизнес с ВЕИ. Дадена е и връзката на ВЕИ с целите за устойчиво развитие на ООН, и е предложена класификация на ВЕИ, като е представена ролята на всеки вид ВЕИ в международния бизнес. Положително впечатление прави фактът, че характеристиките на ВЕИ са коментирани както от техническа, така и от икономическа гледна точка, т.е. през призмата на международния бизнес, което отново подчертава умението на автора да се справи успешно с интердисциплинарността на темата, комбинирайки знания от различни области на икономическите и техническите науки, с акцент върху икономическото знание.

Втора глава разкрива и анализира двупосочната връзка и взаимодействие между използването на ВЕИ и съвременните тенденции в развитието на международния бизнес. Тя е пряко свързана и с предмета на дисертационния труд. Представени и анализирани са по-важните теории, свързани с икономическото въздействие на ВЕИ, коментирани са и факторите за успех при използването на ВЕИ в практиката посредством примера на Германия.

Трета глава има ясно изразен практически характер, като в нея авторът преминава от макроикономически към микроикономически анализ. Акцент в тази глава е представянето на резултатите от проведеното от автора собствено проучване, за което е разработена и методика на изследването. В допълнение към емпиричното проучване са представени и анализирани практически примери от дейността на компании, свързани с ВЕИ или използващи ВЕИ. В резултат от задълбочените и практически значимите изводи трите хипотези, както и основната теза на дисертационния труд, се потвърждават по категоричен начин.

В заключението са направени полезни за теорията и практиката обобщения и изводи.

В труда са посочени и цитирани 155 източника. Използваната от автора литература представлява публикации на утвърдени специалисти в областта на международните икономически отношения, и в частност международния бизнес и използването на ВЕИ. Следва да се отбележи значителният брой цитирани публикации на български автори – 33.

Дисертационният труд е логично построен и добре оформен, с ясен и точен език и стил на изложението и добре аргументирана логическа връзка между отделните глави и раздели. Правят впечатление аналитичните способности на автора и задълбочените му теоретични и практически знания по изследваната проблематика.

### **3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати**

Считам, че поставените от автора основна цел и задачи са изпълнени, а потвърждаването на тезата, хипотезите и резултатите от проведеното от дисертанта проучване доказват високата научна и научно-приложна стойност на дисертационния труд.

#### **4. Оценка на научните и научно-приложни приноси**

Приемам формулираните от дисертанта научни и научно-приложни приноси, които могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Трудът обогатява научното знание в областта на международния бизнес. Това се изразява по-конкретно в: изясняване и систематизиране на същността на ВЕИ и тяхната роля в международния бизнес; анализ на използването на ВЕИ в контекста на международния бизнес през призмата на различните форми на международен бизнес; разкриване на двупосочната връзка между използването на ВЕИ и съвременните тенденции в развитието на международния бизнес и неговите форми.
- Проведено е собствено емпирично проучване с цел идентифициране на ключовите фактори, оказващи влияние върху използването на ВЕИ в международния бизнес, както и извеждане на ползите и предизвикателствата, свързани с използването на ВЕИ. Резултатите, анализите, обобщенията и изводите от това проучване имат подчертан практико-приложен характер.

#### **5. Оценка на публикациите по дисертацията**

Дисертантът е представил пет публикации по темата на дисертационния труд, от които една е на български език, а останалите четири са на английски език. Те представляват доклади от конференции и статии в утвърдени български и чужди издания. Публикациите са посветени на отделни части от дисертацията и подчертават някои от получените научни и научно-приложни резултати. Прави впечатление отличното ниво на владеене на английския език от страна на автора.

#### **6. Оценка на автореферата**

Авторефератът е изготвен прецизно и старателно, като в него в синтезиран вид са представени най-важните моменти от дисертационния труд.

#### **7. Критични бележки, препоръки и въпроси**

Препоръчвам на дисертанта да публикува дисертационния труд под формата на книга, както и да продължи своите изследвания по

проблематиката на ВЕИ и тяхната икономическа роля за съвременния международен бизнес.

### **8. Заключение**

Всичко посочено в настоящото становище ми дава основание да поставя висока положителна оценка на дисертационния труд и да гласувам категорично ЗА присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Иван Виолинов Димитров по научна специалност „Световно стопанство и Международни икономически отношения“.

София, 02.06.2022 г.

Подпис: Доброслав Моллов